

У виданні висвітлено основні етапи життя і науково-педагогічної діяльності корифея кафедри театрознавства Харківського національного університету мистецтв імені

І.П. Котляревського, відомого театрознавця та педагога, кандидата філологічних наук, професора Ніни Романівни Логвінової

ХАРКІВСЬКА ТЕАТРАЛЬНА ШКОЛА В ІМЕНАХ
БІОГРАФІЇ ТА БІБЛІОГРАФІЇ ВИЗНАЧНИХ ДІЯЧІВ

НІНА РОМАНІВНА
ЛОГВІНОВА

Укладач - Яна Партола
кандидат мистецтвознавства, доцент

Упорядник бібліографії - Юліана Полякова

Дизайн і верстка - Катерина Заволока

ЛОГВІНОВА

УДК 792.072(477.54)(092)+792(01)
П18

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ТЕАТРАЛЬНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Ніна Романівна Логвінова : біобібліографічні матеріали / ХНУМ
імені І.П. Котляревського, Театральний факультет ; укл. Я. Партола ; вступ.
стаття О. Аннічев ; бібліографія Ю. Полякова ; Обкладинка і верстка К. Заволока.
— Харків : ХНУМ імені І.П. Котляревського, 2024. — 52 с.

НІНА РОМАНІВНА ЛОГВІНОВА
Біобібліографічні матеріали

Дане видання є першим випуском започаткованої серії біобібліографічних матеріалів «Харківська театральна школа в іменах». Уроки майстерності – акторської, режисерської, театрознавчої, їх беззастережне прийняття чи категоричне заперечення, теоретичні лекції, загальна атмосфера «харківської театралки» (старого будинку на Сумській, 34 та нового на Чернишевській, 79), мистецькі традиції, літературно-художні процеси міста – все це формувало та продовжує формувати феномен харківської театральної школи. Театральна школа як сукупність творчих та педагогічних методик, традицій, мистецької спадкоємності, а головне – неповторної самотутньої ідентичності уособлюється насамперед в конкретних постатях вчителів та учнів. У пропонованій серії маємо на меті презентувати надбання представників харківської театральної школи (педагогів, акторів, режисерів, театральних критиків та істориків театру) шляхом укладання бібліографічних покажчиків їх творчо-педагогічної спадщини, доповнені біографічними матеріалами, архівними документами, фотоматеріалами тощо.

Відкриває серію покажчик наукових та театральних критичних праць театрознавця та педагога, кандидата філологічних наук, професора Ніни Романівни Логвінової. І це не випадково, адже її життя понад сім десятиліть було нерозривно пов'язане з Харківським театральним інститутом (згодом з Харківським національним університетом мистецтв імені І.П. Котляревського). Ніна Романівна бувши носієм знань, пам'яті, спогадів, міфів і легенд кількох поколінь харківської театральної школи, без перебільшення сама була легендою, перекази про яку і досі передаються студентам, яким вже не судилося її знати й вчитися.

Ніна Логвінова у своїх публікаціях та інтерв'ю фіксувала історію харківської театральної школи, адже свідком і її співтворцем була сама. Її пам'ять зберігала маловідомі епізоди студентських років життя багатьох «зірок», унікальні деталі повсякденного устрою театального інституту, а педагоги-корифеї поставали у її розповідях живими й людьми, а не далекими міфічними посталями. Сторінки історії харківської театральної школи містяться у численних інтерв'ю, творчих портретах акторів, режисерів, педагогів та вихованців Харківського театального інституту та в низці історичних дописів («Кафедра истории театра», «Харківська театрознавча школа», «У світлі корифеїв: кафедра майстерності актора»).

Попри значний викладацький і професійний шлях, кількість публікацій Ніни Логвінової може видатися замалою. Проте головне своє призначення вона очевидно вбачала у викладанні, якому віддавалася палко і самовіддано. Молоді таланти були для неї джерелом енергії й натхнення. Вона ніколи не приховувала свого захоплення, не шкодувала сил та часу, щоб навчати, писати про дебюти, захищати. Про що свідчать факти біографії Ніни Логвінової: у різні роки вона керувала театальною студією при Харківському будинку актора, з якої згодом вийшли відомі харківські актори (Степан Пасічник, В'ячеслав Гіндін, Ігор Мірошниченко, Олександра Богатирьова), була громадським ректором університету культури для старшокласників на базі Харківського інституту мистецтв ім. І.П. Котляревського, продовж кількох десятиліть керувала студентським науково-творчим товариством театального факультету тощо. Тож не випадково значна частка публікацій була присвячена початківцям акторам та режисерам, студентським виставам, питанням театальної освіти: «Нездійснені дебюти, незіграні ролі», «Спектакль молодых», «Висока відповідальність», «Як подружити молоді з театром», «Випускник приходить у театр», «Наукове товариство у мистецькому вузі», «Митцями не народжуються», «Артистом можеш ти не быть...», «Хочу стати артистом», «Будити творчість», «О спектакле студентов III курса драмы «Юнона» и «Авось»», «Відправляємо в прекрасний політ», «Студенти грають "Осінню сонату"», «Меня возмущает, когда кто-то ругает молодежь» (інтерв'ю М. Єфанової) та ін. Зрештою, всі про кого писала Ніна Логвінова у театральних публіцистичних статтях, так чи інакше були її учнями.

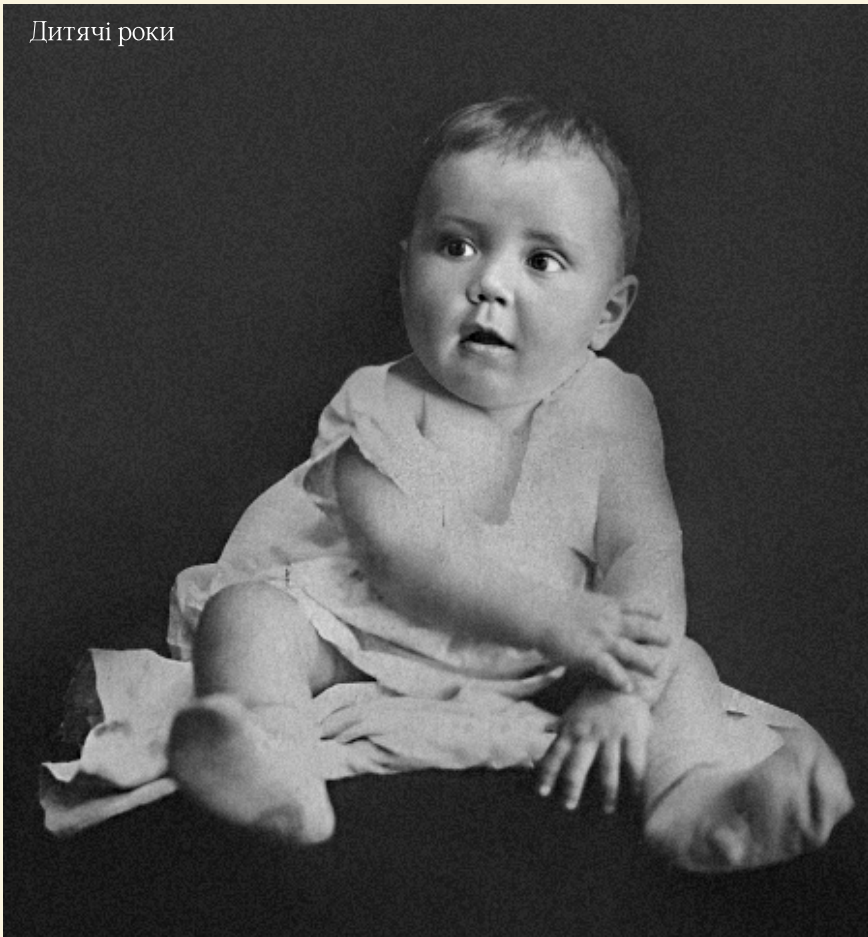
При укладанні покажчика були використані матеріали з фондів ХНУМ імені І.П. Котляревського (бібліотеки, архіву, колекції навчальної лабораторії історії театру), ХНУ імені В.Н. Каразіна, ХМСМТБ ім. К.С. Станіславського, а також матеріали із сімейного архіву родини Логвінових. У виданні зібрано наукові та театральні критичні праці, інтерв'ю, публікації про Ніну Логвінову, перелік дипломних робіт, здійснених під її керівництвом, світлини, подано основні дати життя і діяльності. Перелік публікацій укладено у хронологічному порядку за роком видання. У процесі укладання ми намагалися виявити та структурувати по можливості всі наявні публікації Ніни Логвінової, проте чи вдалося досягти цієї мети – покаже час.

Укладач висловлює глибоку подяку Євгену Логвінову за надані матеріали та фото з домашнього архіву, Юліані Поляковій за укладання бібліографії, Олександрі Аннічеву за передмову, допомогу та сприяння у підготовці видання.

Олександр Аннічев

Важко віднайти в Україні та за її межами людину творчої професії, яка б не знала цієї прекрасної в усіх сенсах жінки. Неможна не дивуватися мірі її відповідальності та любові до професії, якій вона присвятила більшу частину свого життя, яке у свою чергу невіддільне від суперечностей доби, а тому почнемо розповідь із сім'ї Ніни Романівни.

Дитячі роки

Ніна з мамою
Вірою Іванівною Щелоковою

Її батько – Роман Юрійович в буквальному сенсі слова відповідав імені – був натурою романтичною, обожавав живопис, захоплювався поезією, повною мірою відображав менталітет прогресивної молоді Петербурга – міста, в якому йому випало народитися. Як будь-яка романтична натура, він з юнацьких років захоплювався реформаторськими ідеями, що згодом спричинило вплив на інтелігентного юнака, і він пов'язав свою долю з революційним рухом. У середині 1920-х рр. Романа Юрійовича перевели на партійну роботу до Харкова. Перед самою війною він був репресований. Тільки у 1990-і рідним вдалося встановити, що він відбував покарання в одному з магаданських таборів і за списками так званого «остаточного розвантаження» був розстріляний.

Віра Іванівна Щелокова, мати Ніни Романівни, поповнила ряди молодих більшовиків, приїхавши до Петербурга з Курської губернії. Сільська красуня від природи була наділена не жіночим сильним характером. Вперта і цілеспрямована натура, швидко засвоїла грамоту революційної роботи, швидко ввійшла до складу лідерів від робітничо-селянської більшості. Віра Іванівна стояла у витоків Харківського комуністичного інтернаціоналу молоді.

Маленька донька ніяк не вписувалася у тісний робочий графік двох активних натур, тому з Курської губернії до Харкова перевезли бабусю, яка повністю присвятила себе вихованню єдиної, а через це улюбленої онучки Ніночки. Бабуся була людиною побожною і не могла допустити, щоб улюблена Ніночка з часом стала такою ж атеїсткою, як і її батьки. Одного разу вона відвела онуку до храму і здійснила таємний обряд хрещення.

Бабуся померла коли Ніна закінчила другий клас. Батьки на той час вже розійшлися і матір забрала доньку до себе – до нової великої квартири на Сумській вулиці, у будинку, який було побудовано спеціально для більшовиків – учасників трьох революцій. Ніну влаштували до 36-ї школи, яка в ті часи вважалася престижним навчальним закладом.

У 1934 році колишня будівля Дворянського зібрання, в якій деякий час розташовувався ВУЦВК, передається першому в СРСР Палацу піонерів. До почесного відкриття такого незвичайного подарунку для дітей готувалася вся країна, очікувався приїзд видатних партійних діячів і піонерських делегацій з інших радянських республік. У цей день були скасовані заняття у всіх школах. Дітей, яких вишикували у колони, підводили до Палацу піонерів зі всіх вулиць, які сходилися на цій площі. Головна колона просуvalася від початку Сумської вулиці. Очолювали ту колону Ніна Логвинова та Марат Голод (загинув під час війни в одному з партизанських загонів), оскільки саме їм належало перерізати символічну стрічку, а потім схвильовано оголосити почесні слова. Палац було відкрито, і в ньому закипіло творче життя, а дівчинка стала юною актрисою піонерського театру.

Коли німецькі війська підходили до Харкова, Віра Іванівна з дочкою евакуювалися до казахського міста Акмолінськ (нині Астана). Сумуючи за театром, Ніна створює у школі драматичний гурток. На олімпіаді дитячої художньої самодіяльності в Алма-Аті дівчина зайняла перше місце, і голова журі — відомий московський режисер Юрій Завадський запропонував Ніні після закінчення війни продовжити навчання у його студії при Театрі ім. Моссовета. Голова йшла обертом від щастя. Навчатися акторській майстерності у столиці, та ще й у метра сучасної режисури, було чимсь дивовижним. У думках вимальовувались такі перспективи, про які більшість її однолітків не могли навіть мріяти. У своїх фантазіях вона грала головні ролі, а її партнерами на сцені були Віра Марецька, Любов Орлова та Фаїна Раневська...

Захоплення зникло, щойно вона поділилася своєю радістю з матір'ю, а та одразу повернула доньку до реальності. У плани Віри Іванівни театральна кар'єра дочки не вписувалася ніяким чином. Вона хотіла, щоб донька навчалася тільки у Харківському державному університеті ім. М. Горького і все склалося б саме так, як вона цього хотіла. Проте, Ніна зробила все можливе, щоб потім не шкодувати все життя за нездійсненою мрією. Як вона спромоглася навчатися одночасно у двох вищих навчальних закладах, багатом і досі здається чимось неймовірним.

Шкільні роки. 1937 р.
(Н. Логвінова праворуч)

ЛЕГЕНДАРНА

ОСОБИСТІСТЬ

Перший набір акторського курсу під керівництвом Івана Мар'яненка у Харківському театральному інституті (1943-1947 рр.)

У 1947 році вона закінчила акторський факультет Харківського театрального інституту (у ті роки самостійний навчальний заклад), а у 1948-у — філологічний факультет Харківського державного університету. Проходить педагогічну практику в одній з харківських шкіл, потім вступає до аспірантури на кафедру зарубіжної літератури Харківського педагогічного інституту. А вже у 1953 році проректор з науки і завідувач кафедри театрознавства професор Аркадій Васильович Плетньов представив студентам аспірантку Ніну Романівну Логвинову, якій було доручено читати лекції з історії західноєвропейської літератури й театру.

Продовж шістдесяти п'яти років, від покоління до покоління вона дарувала студентам радість від зустрічі з прекрасним. Її слухали і конспектували — Леонід Тарабарин, Наталя Фатєєва, Леонід Биков, Олексій Петренко, Ніна Русланова, Світлана Коркошко, Адольф Шапіро і ще кілька тисяч акторів, режисерів, театрознавців.

...Час невідпинно підводить нас до останньої risks. Кожному відміряно рівно стільки, скільки необхідно, щоб завершити свою місію, яка призначена Богом. Ніна Романівна виконала свій життєвий обов'язок повною мірою, і пам'ять про неї буде світлою. Життєвий обов'язок повною мірою, і пам'ять про неї буде світлою.

НАУКОВІ ТА ТЕАТРАЛЬНО-КРИТИЧНІ ПРАЦІ

1958

1. «Тиха украинская ночь» : спектакль театра им. Т.Г. Шевченко [по пьесе Е. Купченко] // Крас. знамя. – 1958. – 8 окт.

1959

2. «Трехминутный разговор» : [спектакль по пьесе Н. Левидовой в Харьковском театре им. А.С. Пушкина] // Крас. знамя. – 1959. – 28 окт.

1966

3. «Жаркое лето в Берлине» : [спектакль Харьк. театра им. А.С. Пушкина по роману Д. Кьюсак] // Крас. знамя. – 1966. – 15 февр.

4. Нездійснені дебюти, незіграні ролі : [про молодих акторів та режисерів харків. театрів] // Соціаліст. Харківщина. – 1966. – 3 лип.

5. Тіньова сторона «Весняного тижня» : [про учасниць огляду – актрис харків. театрів] // Соціаліст. Харківщина. – 1966. – 25 берез.

1967

6. Анрі Барбюс і Жовтнева революція // Питання літературознавства та мовознавства : тези доп. та повідомл. респ. наук. конф. (травень 1967 р.) / Харків. держ. ун-т ім. О.М. Горького. – Харків, 1967. – С. 14–16.

1968

7. Творческая удача театра : «Три сестры» на сцене театра им. А.С. Пушкина // Крас. знамя. – 1968. – 30 апр.

1969

8. Роман Анри Барбюса «Огонь». К истории создания // Вопросы искусствознания : (Научные и методические работы ХИИ). – Харьков, 1969. – Вып. 1. – С. 149–165.

1970

9. Минає за роком рік // Соціаліст. Харківщина. – 1970. – 10 жовт.

10. Спектакль молодих : [п'єса І. Попова «Семья» в постановке театрального отделения ХИИ] // Крас. знамя. – 1970. – 13 мая.

11. Спектакль посвящен Ильичу : [п'єса «На берегу Невы» К. Тренева в постановке Харьковского театра им. Т.Г. Шевченко] // Крас. знамя. – 1970. – 10 янв.

1972

12. На відстані серця : Драма «Ураган» [А. Софронова] на сцені театру ім. О.С. Пушкіна // Вечір. Харків. – 1972. – 24 жовт.

13. На пороге в мир прекрасного : Встреча работников просвещения, учреждений культуры и творческих организаций Харьковщины / выступления записали Ю. Гущина, К. Лемешев, Р. Черкасова // Красное знамя. – 1972. – 8 июня. – В числе прочего – выступление Н.Р. Логвиновой об эстетическом воспитании юных зрителей.

14. Нове сценічне життя «Маскараду» : [вистава Харків. рос. театру ім. О.С. Пушкіна] // Соціаліст. Харківщина. – 1972. – 1 квіт.

15. Анри Барбюс : Формирование его революционного мировоззрения : (Романы «Огонь», «Ясность») : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.01.05. – Ленинград, 1973. – 24 с.

1974

16. Висока відповідальність : нотатки про ідейне виховання мистецької молоді // Соціаліст. Харківщина. – 1974. – 17 листоп.

17. Як подружити молоді з театром // Соціаліст. Харківщина. – 1974. – 29 груд.

1975

18. Мотиви прості й головні : [п'єса «Живий труп» Л. Толстого на сцені Харківського театру ім. Т.Г. Шевченка] // Ленін. зміна. – 1975. – 6 лют.

19. Талант исследователя // Советская культура. – 1975. – 18 июля. – Реч. на кн.: Вечно прекрасный театр эпохи Возрождения / Г. Бояджиев. – Ленинград : Искусство, Ленингр. отд-ние, 1973. – 489 с.

1978

20. Випускник приходить у театр // Культура і життя. – 1978. – 24 серп.

21. Встречи с интересным коллективом : [«Кремлевские куранты» Н. Погодина в постановке Житомир. обл. муз.-драм. театра] // Красное знамя. – 1978. – 8 июля.

22. Горять вогні «Рампи» : [про роботу творчого об'єднання акторів і режисерів Харкова «Рампа»] // Соціаліст. Харківщина. – 1978. – 21 черв.

23. Наукове товариство у мистецькому вузі // Укр. театр. – 1978. – № 6. – С. 29–30.

1979

24. И вечный бой : Спектакль Гомельского рус. драм. театра [по пьесе М. Саенко и Э. Рыжовой «И вечный бой»] // Красное знамя. – 1979. – 16 июня.

З сином Євгенієм

1980

25. Митцями не народжуються // Соціаліст. Харківщина. — 1980. — 30 листоп.

1981

26. Мел Бейкерсфелд приймає рішення : [спектакль «Аеропорт» за романом А. Хейлі на сцені театру ім. О.С. Пушкіна] // Соціаліст. Харківщина. — 1981. — 7 лют.

27. Плюс громадська активність // Культура і життя. — 1981. — 28 черв.

28. «Укрощение строптивой» : Спектакль Ростовского драм. театра имени М. Горького // Крас. знамя. — 1981. — 20 июня.

29. Як зникла одна глава з роману Анрі Барбюса «Вогонь» // Іноземна філологія : респ. міжвід. наук. зб. — Львів, 1981. — Вип. 62. — С. 147–149.

1982

30. Артистом можешь ты не быть... : Заметки об эстетич. воспитании // Крас. знамя. — 1982. — 13 мая.

31. Дочь Франции, песня Франции : О спектакле «Эдит Пиаф» Харьков. академ. рус. театра им. А.С. Пушкина // Красное знамя. — 1982. — 21 нояб.

32. Радость творчества : [об актрисе Харьков. театра им. Т.Г. Шевченко Лидии Стылык] // Крас. знамя. — 1982. — 30 нояб.

1983

33. Доброта таланта : [актер Харьков. театра им. А.С. Пушкина Б. Березовский] // Крас. знамя. — 1983. — 30 апр.

34. Хочу стати артистом : [про діяльність громад. ун-ту театр. знань] // Культура і життя. — 1983. — 13 берез.

35. Что в саду? : Спектакль Тамбов. драм. театра [по пьесе Г. Олби «Все в саду»] // Крас. знамя. — 1983. — 17 июля.

1984

36. Ничто не проходит бесследно : [о спектакле «Выбор» по роману Ю. Бондарева на сцене Харьков. театра им. Т.Г. Шевченко] // Крас. знамя. – 1984. – 29 нояб.

1985

37. Університет діє : [про університет театральних знань для старшокласників на базі Харків. ін-ту мистецтв ім. І.П. Котляревського] // Культура і життя. – 1985. – 11 листоп.

На відпочинку м. Коктебелі 1961 р. Тамара Бикова, Леонід Биков, Олександр Крайниченко, Ніна Логвінова, Володимир Крайниченко

Науково-творча студентська конференція театального факультету. Н. Логвінова у президії (перша ліворуч). 1970-ті рр.

1986

38. Спектакль «Дом Бернарды Альбы» по пьесе Гарсиа Лорки, сыганный студентами // Крас. знамя. – 1986. – 16 июля.

39. Будити творчість : Роздуми керівника теорет. семінару // Соціаліст. Харківщина. – 1986. – 12 груд.

1987

40. Пульс творчості : [про режисера О. Беляцького] // Вечір. Харків. – 1987. – 11 листоп.

1988

41. Щедрість таланту : [про лікаря Любов Трохимівну Малу] // Ленін. зміна. – 1988. – 8 берез.

1989

42. «Винахідлива закохана» : [п'єса Лопе де Вега на учбовій сцені Харків. інту мистецтв] // Вечірній Харків. – 1989. – 11 берез.

43. Возвращение Леся Сердюка // Крас. знамя. – 1989. – 16 авг.

1990

44. Гіркий смак меду : [вистава харків. театру ім. О.С. Пушкіна «Смак меду» за п'єсою Ш. Делані] // Соціаліст. Харківщина. – 1990. – 20 трав.

45. Леся Сердюк : до 90-річчя з дня народження // Соціаліст. Харківщина. – 1990. – 15 трав.

46. Мольєр, та не той : [про спектакль «Експромт» за п'єсою О. Вількіна та Є. Славутіна на сцені Харків. театру ім. Т.Г. Шевченка] // Соціаліст. Харківщина. – 1990. – 24 берез.

Ніна Логвінова у навчальній аудиторії Харківського театрального інституту, вул. Сумська, 34. 1972 р.

Ніна Логвінова приймає іспит з Історії Західноєвропейського театру

Зустріч випускників Харківського театрального інституту.
1974 р.

ПЕРША ЛАСТІВКА

Театральна студія при Харківському будинку актора, якою керувала Ніна Логвінова. Збір трупі 1979 р.

Під час лекції. 1988 р.

1991

47. І був квітучий яблуневий сад... : [драма Л. Українки «Бояриня» на сцені Харків. театру ім. Т.Г. Шевченка] // Слобід. край. – 1991. – 26 лют.

1992

48. Кафедра истории театра // Харьковский институт искусств имени И.П. Котляревского, 1917–1992. – Харьков, 1992. – С. 294–304.

1993

49. Доброе слово дороже денег : [о работе гастроэнтерологического отделения НИИ терапии] // Слобода. – 1993. – 1 апр. (№ 25).

1994

50. Оперета – жанр святковий // Слобід. край. – 1994. – 14 квіт.

51. «Сон в летнюю ночь» : [премьера комедии-феерии В. Шекспира в Харьковском театре для детей и юношества] // Основа. – 1994. – № 1. – С. 4.

1995

52. Новая форма прийому учбових іспитів на театральному відділенні // Актуальні проблеми музичного і театального мистецтва / Харків. держ. ін-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 1995. – С. 44–45.

53. Образ Гамлета з позиції психології : [бесіда Н.Р. Логвінової з професором Укр. НДІ неврології та психіатрії І. Кутьком] // Слобід. край. – 1995. – 12 жовт.

54. Пойдуть ли за пророком? : [спектакль ТЮЗа по п'єсе В. Винниченко] // Панорама. – 1995. – № 22, май. – С. 8.

1997

55. Психологія злочинності на підставі трагедії Софокла «Цар Едіп» // Матеріали ювілейної науково-методичної конференції / Харків. держ. ін-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 1997. – С. 47–48.

56. Режиссерский шедевр М.М. Крушельницького «Евгения Гранде» // Лесь Курбас, Мар'ян Крушельницький, «Березіль» : зб. статей / Харків. держ. ін-т культури. – Харків, 1997. – С. 60–66.

1998

57. Критик должен любить театр : [об А.В. Плетневе] // Слобода. – 1998. – 9 июня.

58. І.А. Мар'яненко. Педагог. Людина // Іван Мар'яненко – видатний діяч українського театру : матеріали наук.-теорет. конф., присвяч. 120-річчю від дня народж. І.О. Мар'яненко, та спогади його колишніх учнів / Спілка театральних діячів України. – Харків, 1998. – С. 39–41.

59. Не сотворив себе кумира : [об актере Харьков. театра им. Т.Г. Шевченко Л.С. Тарабаринове] // Вечерний Харьков. – 1998. – 10 нояб.

60. Харківська театрознавча школа // Музична і театральна освіта на Україні: історичний і методологічний аспекти. – Х., 1998. – С. 63–64.

1999

61. Эстетика Анатолия Литко [режиссера театра им. Т.Г. Шевченко] // Время. – 1999. – 28 сент.

62. Естетичні засади режисури А. Литка // Актуальні проблеми музичного і театального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство : матеріали міжвуз. науково-методичної конф. проф.-викл. складу, 22–23 груд. 1999 р. // Харків. держ. ін-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 1999. – С. 62–72.

У навчальній аудиторії. 2000-ні рр.

Із ветеранами ХНУМ імені І.П. Котляревського. 7 травня 2009 р.

2000

63. Вистава «Хто винен?» та проблеми модернізму в сучасному українському театрі // Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва : матеріали міжвуз. наук.-метод. конф. проф.-викл. складу, 25–26 груд. 2000 р. / Харків. держ. ін-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 2000. – С. 103–106.

64. Спогади про Валентину Чистякову // Валентина Чистякова – актриса школи Курбаса: матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції (до 100-річчя від дня народження) / Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2000. – С. 62–65.

65. Зримий образ мастера // Ренессанс. – 2000. – № 4. – С. 165–166. – Рец. на кн.: Лесь Курбас: репетиція майбутнього / Н. Корнієнко. – Київ : Факт, 1998. – 469 с. : іл.

2002

66. Образ власти в исторических трагедиях Шекспира // Проблемы взаимодействия искусства, педагогики та теорії і практики освіти / Харків. держ. ін-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 2002. – Вип. 8. – С. 189–194.

67. «Хто винен?» А.Я. Литка як авангардна вистава // Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2002. – Вип. 9 : Мистецтвознавство. Філософія. – С. 101–106.

2004

68. О спектакле студентов III курса драмы «Юнона» и «Авось» // Наша газета / Харьков. гос. ун-т искусств им. И.П. Котляревского. – 2004. – 26 янв. (№ 1).

2005

69. Движение «Бури и натиска» и формирование мировоззрения Гете // Проблемы взаимодействия искусства, педагогики та теорії і практики освіти: зб. наук. пр. / Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 2005. – Вип. 16. – С. 25–23.

2006

70. «У театрі можливе все, крім стоячої води» : учень і сподвижник Лесь Курбаса – режисер Лесь Дубовик // Березіль. – 2006. – № 1. – С. 174–184.

У залі навчального театру разом із Олександром Барсегианом

2007

71. Відправляємо в прекрасний політ : [про акторський випуск 2007 р.] // Слобід. край. – 2007. – 17 лип.

72. У світлі корифеїв: кафедра майстерності актора // Pro Domo Mea : нариси : До 90-річчя з дня заснування Харківського державного університету мистецтв імені І.П. Котляревського. – Харків, 2007. – С. 256–272.

2009

73. Режисер широкого мислення : Анатолій Літко // Кіно- театр. – 2009. – № 5. – С. 22–24.

Кафедра театрознавства. 2010 р.

Зі студентами театрального факультету. Грудень 2011 р.

74. Энергия жизнелюбия и театральности // Проблемы взаимодействия искусства, педагогики та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 2009. – Вип. 25. – С. 275–283.

2010

75. «Тільки дух створює форму» : театр дітей «Тімур» // Кіно-театр. 2010. № 5. С. 11.

2011

76. Від ненависті до любові – шлях коротший... чи навпаки? : [вистава «Маленькі подружні злочини» за п'єсою французького драматурга Еріка-Емануеля Шмітта у Харківському театрі ім. Т.Г. Шевченка] // Кіно-театр. – 2011. – № 5. – С. 6–7.

77. Или мы стали такой веселой нацией? : [размышления о харьковских театрах и их проблемах] // Время. – 2011. – 17 нояб. – С. 7.

78. Песнь любви Валентины Чистяковой // Вечерний Харьков. – 2000. – 11 апр.

З авторкою книги Людмилою Брюховецькою

Презентації книги «Своє/рідне кіно Леоніда Бикова» у Харківському будинку актора ім. Леся Сердюка. 2010 р.

2012

79. Італійська п'єса на українській сцені : [вистава «Спокуса по-італійськи» на сцені Харківського театру імені Т.Г. Шевченка] / Ніна Логвинова, Юлій Швець // Кіно-театр. – 2012. – № 1. – С. 3–4.

80. Лесь Дубовик – режиссер и человек // Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Харків, 2012. – Вип. 37 : Шлях до майстерності в реаліях мистецької практики та освіти. – С. 151–159.

81. Усмішка Мольєра : [вистава «Божевільний Журден» у Харків. театрі ім. Т.Г. Шевченка] // Кіно-театр. – 2012. – № 4. – С. 9–10.

82. Формирование теоретических взглядов Курбаса и связь с западноевропейской культурой // Лесь Курбас в контексті світової та вітчизняної культури : матеріали міжнар. наук. конф. : до 125-річчя від дня народження Леся Курбаса. – Харків, 2012. – С. 52–55.

2013

83. Палке серце Барсеяна // Кіно-театр. – 2013. – № 4. – С. 36. – Те саме, рос. мовою: Горящее сердце Барсеяна // «Барс» из рода Мельпомены. – Харьков, 2014. – С. 24–27.

2014

84. Студенти грають «Осінню сонату» : [дипломна магістерська вистава театрального факультету Харківського національного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського за п'єсою І. Бергмана] // Кіно-театр. – 2014. – № 5. – С. 55.

2015

85. Вистава високого темпоритму : [«Клінічний випадок» Р. Куні на сцені Харківського російського драматичного театру ім. О.С. Пушкіна] // Кіно-театр. 2015. № 4. С. 17.

2016

86. Режисерські глибини вистави Степана Пасічника : [про виставу «Two-Step на валізах» за п'єсою Р. Баєра у Харківському драматичному театрі ім. Т.Г. Шевченка] // Кіно-театр. – 2016. – № 6. – С. 16–17.

З актрисою Харківського академічного драматичного театру ім. Т.Г. Шевченка Лілею Тимофєєнко

87. «И вспомним мы струю зеркальную...» / интервью брала Е. Седунова // Событие. – 2002. – № 29 (июль). – С. 10.

88. С кем вы, мастера культуры? : [интервью с деятелями культуры Харькова, в том числе – с Н. Р. Логвиновой] / интервью взяли И. Румянцева, А. Анничев, А. Борисов // Время. – 2004. – 29 мая.

89. Литвина, Т. У юной Нины Руслановой был невыносимый характер : интервью с Н.Р. Логвиновой / Татьяна Литвина // Комсомольская правда в Украине. – 2005. – 9–15 дек. – С. 16.

Олександр Аннічев, Ніна Логвінова, Тетяна Кіктева

Олексій Рубинський, Ніна Логвінова, Олександр Аннічев

90. Анничев, А. Друзья, прекрасен наш Союз! Был?... : [о работе межобл. отделения СТД Украины] / А. Анничев // Время. – 2008. – 13 нояб. – Из содерж.: «Много суеты и неопределенности» / интервью с Н.Р. Логвиновой.

91. Пасюта, А. Студент Быков и на парах напевал свою «Смуглянку» / Александр Пасюта // Сегодня. – 2008. – 18 дек. – В числе прочего – воспоминания о Л. Быкове Н.Р. Логвиновой.

92. Токарева, М. Как учились звезды кино: Фатеева за красоту получала пятерки, а Русланова с переломом сбежала в Москву [Электронный ресурс] / Мария Токарева // Сегодня.ua – 2008. – 16 мая. – Режим доступа: <http://www.segodnya.ua/culture/showbiz/kak-uchilic-zvezdy-kino-fateeva-zakracotu-poluchala-pjaterki-a-ruclanova-c-perelomom-cbezhala-v-mockvu.html> (дата обращения 21.11.2019).

Вдома за роботою

93. Токарева, М. Читает Шекспира с занавеской : Суперпедагог Нина Логвинова рас сказала, как преподавала литературу звездам / Мария Токарева // Сегодня. – 2008. – 17 мая.

94. Салімонович, Л. Ніна Логвінова: «Оце були актори! Зараз таких немає» [Електронний ресурс] / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2010. – 13 серп. – Режим доступу: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/1716/164/60674/> (дата звернення 21.11.2019).

95. Спасская, Н. Для него невозможного мало : [об актере Алексее Петренко и о встрече с ним Н.Р. Логвиновой] / Н. Спасская // Время. – 2011. – 26 мая.

96. Харьковский педагог принимала экзамены у Фатеевой, Руслановой и Петренко / интервью с Н.Р. Логвиновой // Комсомольская правда в Украине. – 2011. – 3 окт.

97. Шостак, Н. Студенческие годы звезд: Русланова прогуливала пары, а Быков откармливал одноклассников пирожками [Электронный ресурс] / Надежда Шостак // «Комсомольская правда» в Украине. – 2011. – 3 окт. – Режим доступу: <http://kp.ua/life/304448-studencheskiye-hody-zvezd-ruslanovaprohulyvala-pary-a-bykov-otkarmlyval-odnoklassnikov-pyrozhkam> (дата обращения 21.11.2019).

98. Ангорская, Л. Почти восемьдесят лет назад в Харькове зажглась первая советская елка : [Электронный ресурс] : [интервью с Н.Р. Логвиновой] / Лилия Ангорская // Городской дозор. – 2014. – 24 дек. – Режим доступу: <http://dozor.kharkov.ua/themes/1001188/1157032.html> (дата обращения 20.11.2019).

99. Ефанова, М. Нина Логвинова: «Меня возмущает, когда кто-то ругает молодежь» / Марина Ефанова // Вечер. Харьков. – 2015. – 24 янв.

100. Иванова, Е. Театровед Нина Логвинова: Жолдак превратил «Ромео и Джульетту» в публичный дом [Электронный ресурс] / Елена Иванова // STATUS QUO. – 2015. – 10 дек. – Режим доступу: http://www.sq.com.ua/rus/article/intervyu/teatroved_nina_logvinova_zholdak_prevratil_romeo_i_dzhulettu_v_publichnyj_dom/ (дата обращения 21.11.2019).

101. Вихованці дитячої студії // Соціаліст. Харківщина. — 1939. — 4 квіт. — Є згадка про учасницю студії Ніну Логвинову.

102. Харьковский институт искусств имени И.П. Котляревского, 1917–1992. — Харьков : Харьков. ин-т искусств им. И.П. Котляревского, 1992. — 445 с. — С. 2, 4, 9, 280, 291, 294, 301, 314, 325, 328, 362, 390, 412: про Н.Р. Логвинову.

103. Анничев, А. Легендарная личность / Александр Анничев // Вечерний Харьков. — 2002. — 10 сент.

104. Анничев, А. Так держать, Нина Романовна! / Александр Анничев // Время. — 2004. — 16 дек.

105. Ботунова, Г.Я. Харківська школа театрознавства: шляхи формування / Г.Я. Ботунова // Pro Domo Mea : нариси : До 90-річчя з дня заснування Харківського державного університету мистецтв імені І.П. Котляревського. — Харків, 2007. — С. 277–289. — С. 280–281: про Н.Р. Логвинову.

106. Егоров, А. Нина Логвинова. Педагог-актриса / Александр Егоров // Время. — 2008. — 22 апр.

107. Анничев, А. «Свое / рідне кіно...»: [презентация книги Л. Брюховецкой о Леониде Быкове] / Александр Анничев // Время. — 2010. — 26 июня. — В тому числі про виступ на презентації Н.Р. Логвинової.

108. Коваленко, Ю. Корифей театрального факультета / Ю. Коваленко // Dominanta. — 2010. — Січень. — С. 15.

109. Стрельник, И. Педагог с 60-летним стажем помнит всех своих учеников / И. Стрельник // Вечір. Харьков. — 2011. — 1 сент.

110. Зоряний час Університету мистецтв : нариси до 95-річчя утворення ХНУМ імені І.П. Котляревського / [Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського ; ред.-упоряд. Г.І. Ганзбург]. — Харків : С. А. М., 2012. — 399 с. — С. 248, 257–258: про Н.Р. Логвинову.

111. Анничев, А. Её лучшая роль — педагог / Александр Анничев // Время. — 2013. — 25 дек.

112. Анничев, А. Друзья, прекрасен наш союз... : [о встрече творческой интеллигенции города, посвященной 90-летию со дня рождения педагога, профессора Харьковского университета искусств Н.Р. Логвиновой] / Александр Анничев // Время. — 2014. — 23 дек.

113. Анничев, А. Юбилей приходящего года [Электронный ресурс] / Александр Анничев // Капитал. — 2014. — 23 дек. — Режим доступа: <http://capital.kh.ua/news/Kharkiv/YUbilei-prihodyashchego-goda.html> (дата обращения 21.11.2019).

114. Анничев, А. «Прощайте, Нина Романовна!» — прошептали тысячи губ... / Александр Анничев // Время. — 2017. — 4 янв.

115. Логвинова Ніна Романівна // Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського, 1917–2017 : До 100-річчя від дня заснування : мала енциклопедія : у 2 т. — Харків, 2017. — Т. 2 : Театральне мистецтво. — С. 202–204.

116. Нечепоренко, О. Прощание с легендой. В Харькове ушла из жизни Нина Логвинова, воспитавшая плеяду звезд театра и кино [Электронный ресурс] / Оксана Нечепоренко // АТН. — 2017. — 4 янв. — Режим доступа: <https://atn.ua/obshchestvo/proshchaniye-s-legendoy-v-harkove-ushla-iz-zhizni-ninalogvinova-vospitavshaya-pleyadu> (дата звернення 20.11.2019).

117. Соснина, И. В Харькове умерла преподаватель Нины Руслановой и Натальи Фатеевой / И. Соснина // «Комсомольская правда» в Украине. — 2017. — 4 янв.

118. Швець, Ю. Заповіт вічно молоді / Ю. Швець // Кіно-Театр. — 2017. — № 2. — С. 43–44.

1975

119. Науменко Т.М. «Сучасний французький театр в оцінці радянського критика Г.Н. Бояджієва».

1982

120. Васильєв С.Г. «Російська класика на сцені Харківського державного академічного українського драматичного театру ім. Т.Г. Шевченка».

1984

121. Шаболтас Н.І. «Становлення творчого методу режисерського й акторського мистецтва у Харківському театрі російської драми у 1930-і роки».

1986

122. Русанова (Лукашева) Л.Т. «Естетика малих сцен».

1995

123. Ключарев С.О. «Постановка зарубіжної драматургії на сцені Харківського академічного українського драматичного театру імені Т.Г. Шевченка (до 1934 р. – театр «Березіль»)».

2000

124. Прихожаєва А.О. «Харківський період діяльності Мар'яна Крушельницького».

2003

125. Басс Ж.Г. «Режисерський метод народного артиста УРСР Л.Ф. Дубовика».

Вдома за роботою

2006

126. Пономарьов К.В. «Вплив системи К. Станіславського на практичну роботу актора (на прикладі творчості М. Чехова)».

2008

127. Бригада О.С. «Виникнення та еволюція античної трагедії у поглядах Ф. Ніцше».

Ніна Романівна Логвінова народилася 18 грудня 1924 року у м. Харків.

1933-1941	Навчалася у Харківській школі № 36.
1941-1943	Евакуація до м. Акмолінськ (нині Астана) Казахської РСР, де закінчила середню школу.
1943-1947	Навчалася на акторському відділенні у Харківському театральному інституті (керівник курсу І. О. Мар'яненко).
1943-1948	Навчалася на філологічному факультеті Харківського державного університету імені О.М. Горького.
1947-1948	Актриса у Харківському російському драматичному театрі ім. О. Пушкіна.
1949-1952	Навчання в аспірантурі Харківського педагогічного інституту імені Г. Сковороди при кафедрі зарубіжної літератури.
1953-2016	Викладач кафедри театрознавства Харківського Національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.
1963	Член Національної спілки театральних діячів України.
1973	Захистила у Ленінградському державному університеті кандидатську дисертацію за темою «Процес формування революційного світогляду Анрі Барбюса (романи "Вогонь", "Ясність")».
1977, 1981	Стажування на кафедрі історії зарубіжного театру Державного інститут театрального мистецтва (м. Москва).
1980	Присуджене звання доцента по кафедрі історії театру.
2007	Лауреат премії НСТДУ «Наш Родовід».
2011	Лауреат Муніципальної премії ім. Г. Квітки Основ'яненка в галузі театральної критики.
2014	Лауреат премії імені О. Масельського в галузі культури і мистецтва.
2 січня 2017	Померла у м. Харків.

ЗМІСТ

ВІД УКЛАДАЧА.....	2
АННІЧЕВ О. ЛЕГЕНДАРНА ОСОБИСТІСТЬ.....	4
БІБЛІОГРАФІЯ.....	14
ІНТЕРВ'Ю.....	42
ЛІТЕРАТУРА ПРО НІНУ ЛОГВІНОВУ.....	46
КЕРІВНИЦТВО ДИПЛОМНИМИ РОБОТАМИ СТУДЕНТІВ.....	48
ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ НІНИ ЛОГВІНОВОЇ.....	51